

НЕОБХІДНІСТЬ УТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУЛУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ АВІАЦІЙНИХ РИЗИКІВ В УКРАЇНІ

В статті автор виділяє проблеми, що виникають у вітчизняних страховиків у зв'язку зі зростанням страхових сум в авіаційному страхуванні цивільної авіації. Автором обгрунтована необхідність створення та функціонування пулу перестрахування авіаційних ризиків в Україні.

Ключові слова: страхова сума, повітряне судно, ліміт відповідальності, авіаційне страхування, пул.

В Україні в основному експлуатується застаріла авіаційна техніка, а отже вітчизняні страховики мало зіштовхуються з розміщенням в перестрахування повітряних суден зі значними страховими сумами.

Знос авіаційної техніки, експлуатованої в Україні, перевищує 70%. Більшість українських авіакомпаній виконують регіональні пасажирські перевезення на фізично і морально застарілих Як-42 і Ан-24. Вік машин - від 25 до 35 років, ці моделі не виробляються з кінця 80-х років. [1] Проте, вітчизняні авіакомпанії оновлюють парк повітряних суден, купуючи нову сучасну й відповідно дорогу техніку. Таким чином, страховики будуть отримувати об'єкти страхування зі значними страховими сумами.

Крім того, будуть діяти дуже великі ліміти відповідальності авіаційних перевізників (що підлягають обов'язковому страхуванню) відповідно до Закону України

«Про приєднання України до Конвенції про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень» від 17.12.2008р. №685-VI (далі Монреальська конвенція).

Отже, у зв'язку з оновленням парку повітряних суден і відповідно значного зростання страхових сум літаків, підвищення лімітів відповідальності, які в свою чергу потребують надійного страхового та перестрахового покриття, може скластися ситуація, що страхові суми для вітчизняних авіаційних страховиків виявляться занадто великими.

Актуальність матеріалу, викладеного у даній статті обумовлено значним зростанням страхових сум на вітчизняному ринку авіаційного страхування, а також необхідністю захисту та розвитку вітчизняного страхового ринку і розширенням його ємкостей.

До сьогоднішнього дня на дану проблему увага вітчизняних науковців не зверталась.

Метою даної статті є привернення уваги вітчизняних науковців, відповідних державних органів та страхових компаній до необхідності утворення та функціонування Пулу з авіаційного страхування.

Враховуючи ріст та розвиток вітчизняного страхового ринку, підвищення капіталізації страхових компаній (згідно з розвитком страховиків та відповідно до вимог вітчизняного законодавства), страхові компанії в перспективі зможуть збільшувати власне утримання по об'єктам страхування. Використання перестрахової ємності внутрішнього ринку, на нашу думку, повинно проходити повніше, оскільки це важливо для економіки України в цілому, так як частина перестрахових премій буде залишатися в межах держави. Досягти цього можна через створення Пулу з авіаційного страхування.

На нашу думку, на українському ринку авіаційного страхування було б доцільно створити олігополію, тобто повинна залишитись певна кількість крупних страховиків, які мають деякий досвід та відповідних спеціалістів по роботі з авіаційними ризиками, а також достатню капіталізацію.

Страхові компанії, що будуть працювати на олігополістичному ринку авіаційного страхування які будуть об'єднані в пул, використовуватимуть ємності вітчизняного ринку авіаційного перестраховання максимально.

Подальше перестраховання ризиків може здійснюватись через пул. Така побудова ринку перестраховання авіаційних ризиків дає ряд наступних переваг.

1. Не надто великі ризики, що можуть покриватись ємностями вітчизняного ринку будуть залишатись на ньому замість того, щоб бути переданими на закордонні ринки перестраховання.
2. Максимальне використання ємностей вітчизняного ринку та залишення значної частини коштів в межах держави.
3. Розширення бізнесу окремих страхових компаній за рахунок участі в пулі.
4. Підвищення надійності перестрахового захисту у вітчизняних компаніях.
5. Підвищення рейтингу надійності вітчизняного ринку взагалі.

6. Полегшення доступу до ємностей міжнародного ринку через пул окремих страхових компаній, оскільки на сьогоднішній день для багатьох альтернативою є передача ризику вітчизняній компанії з подальшою ретроцесією ризику на міжнародний ринок.
7. Обмін досвідом та підвищення професіоналізму.
8. Допомога при врегулюванні збитків та гарантування виплат.
9. Підвищення взаємної довіри та узгодженості дій страховиків.

Згідно чинного законодавства в Україні обов'язковим є функціонування ядерного пулу. Страховики, які мають дозвіл на страхування відповідальності операторів ядерних установок за шкоду, що може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту, зобов'язані утворити ядерний страховий пул, який має бути юридичною особою, що утримується за рахунок коштів страховиків. [2]

Ядерний пул було створено 14.11.1996р. і до цього часу він успішно функціонує. Користуючись успішним досвідом функціонування ядерного пулу та зв'язку зі зростанням страхових сум в авіаційному страхуванні та його особливостями, ми вважаємо що в Україні обов'язково повинен функціонувати пул авіаційного страхування. Ми вважаємо, що перша спроба створити авіаційний пул в 90-х роках 20 ст. зазнала невдачі через те, що страховий ринок був дуже молодим і не сформованим. Страхові компанії застосовували неринкові методи намагаючись завоювати нових клієнтів. Ринок авіаційного страхування в основному сформований і ми вважаємо, що авіаційний пул зможе успішно функціонувати на вітчизняному ринку авіаційного страхування.

Україна - авіаційна держава з розвиненим авіаційним комплексом та перспективами його розвитку, тому авіаційне страхування повинно бути розвинене належним чином. Окрім вищезгаданих позитивних наслідків, утворення об'єднань авіаційних страховиків буде підвищувати довіру до них, а також підвищувати довіру міжнародних партнерів до України. Крім того, вищезгадані об'єднання будуть створювати позитивну репутацію як в середині держави, так і за її кордонами.

Список використаних джерел

1. Вернер Н. Летать пониже. // Украинский деловой еженедельник «Контракты». - 2006. - № 42. Сайт у мережі Інтернет.- <http://kontrakty.com.ua/show/rus/article/45/4220068006.html>
2. Закон України «Про Страхування» №86/96-ВР від 07.03.1996 р.

***Annotation.** The author has pointed out problems in the article for the domestic insurers in connection with the increase in insurance amounts civil aviation insurance. The author proves the necessity of the establishment and operation of aviation reinsurance pool in Ukraine.*

***Key words:** insurance amount, aircraft, limit liability, aviation insurance, pool.*

УДК 336.01 (477)

Н.В. Параниця, асистент, Національний університет
державної податкової служби України, м. Ірпінь

РОЛЬ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ В СУЧАСНОМУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У статті визначено місце та роль фінансового сектору в сучасному соціально-економічному розвитку України. Дана характеристика структурі фінансового сектору. Досліджено динаміку фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями.

***Ключові слова:** фінансовий сектор, фінансові ринки, ринок банківських послуг, страховий ринок, ринок цінних паперів.*

Постановка проблеми. За умов глобальної інтеграції ринків фінансових послуг надзвичайно важливим завданням для кожної країни є забезпечення функціонування конкурентоспроможного ринку фінансових послуг. Відсутність узгодженого національного законодавства та ефективних принципів регулювання та нагляду за діяльністю небанківських фінансових установ є однією з серйозних проблем розвитку фінансового сектора в цілому, який в сучасних умовах перетворюється на самостійну сферу економіки.

Подальший розвиток економіки є неможливим без розвинутого, стабільного, надійного та ефективного фінансового ринку нашої держави, що зумовлює необхідність втілення науково обґрунтованих та системних реформ у фінансовому секторі для забезпечення додаткових джерел фінансування для соціально-економічного розвитку України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогоднішній день питання розвитку фінансового сектору, проблем та перспектив його функціонування в Україні широко висвітлені в економічній літературі, зокрема таких українських економістів: Дзюб-